

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
LAISVĖS PREMIJOS
ĮSTATYMAS**

2011 m. rugsėjo 15 d. Nr. XI-1584
Vilnius

Lietuvos Respublikos Seimas,
paminėdamas 1991-ųjų sausio 13-osios įvykių dvidešimtąsias metines;
suprasdamas 1991-ųjų sausio 13-osios svarbą lietuvių tautai ir Lietuvos valstybei, taip pat visai Rytų ir Vidurio Europos regiono tolesnei politinei raidai;
pabrėždamas poreikį toliau skatinti demokratijos plėtrą, žmogaus teisių įtvirtinimą, teisinės valstybės kūrimą ir lygiateisį bendradarbiavimą Rytų ir Vidurio Europoje,
priima šį Lietuvos Respublikos laisvės premijos įstatymą.

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

1. Šiuo įstatymu įsteigiama Laisvės premija (toliau – premija).
2. Šis įstatymas nustato premijos dydį ir premijos skyrimo tvarką.

2 straipsnis. Premijos dydis ir skyrimo tvarka

1. Kiekvienais metais skiriama viena 200 bazinių socialinių išmokų (toliau – BSI) dydžio premija. Išimtiniais atvejais šio straipsnio 7 dalyje nustatyta tvarka tais pačiais metais gali būti skiriama antra 200 BSI dydžio premija.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-2431](#), 2023-12-19, paskelbta TAR 2023-12-28, i. k. 2023-25652

2. Premija mokama iš Lietuvos Respublikos Seimo (toliau – Seimas) kanceliarijai skirtų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų.

3. Premija siekiama įvertinti asmenų ir organizacijų pasiekimus ir indėlį ginant žmogaus teises, plėtojant demokratiją, skatinant tarpvalstybinį bendradarbiavimą kovojant už Rytų ir Vidurio Europos tautų laisvą apsisprendimą ir suverenitetą.

4. Pretendentais premijai gauti gali būti Lietuvos Respublikos ir užsienio valstybių fiziniai, viešieji ir privatūs juridiniai asmenys, nusipelnę laisvei, demokratijai ir žmogaus teisėms.

5. Pretendentą premijai gauti atrenka Laisvės premijų komisija (toliau – Komisija). Tais atvejais, kai gindami žmogaus teises, plėtodami demokratiją ar skatindami tarpvalstybinį bendradarbiavimą kovojant už Rytų ir Vidurio Europos tautų laisvą apsisprendimą ir suverenitetą veikė ne vienas, o kartu keli asmenys, viena Laisvės premija gali būti skiriama asmenų grupei.

6. Komisija kiekvienais metais iki spalio 23 dienos pateikia Seimui išvadas dėl atrinkto pretendento premijai gauti.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-2431](#), 2023-12-19, paskelbta TAR 2023-12-28, i. k. 2023-25652

7. Išimtiniais atvejais, atsižvelgdama į ypatingus asmens ar organizacijos pasiekimus ir indėlį ginant žmogaus teises, plėtojant demokratiją, skatinant tarpvalstybinį bendradarbiavimą kovojant už Rytų ir Vidurio Europos tautų laisvą apsisprendimą ir suverenitetą, Komisija, nesilaikydama šio straipsnio 6 dalyje nustatytų terminų, gali pateikti Seimui siūlymą ir išvadą dėl pretendento antrai tais metais Laisvės premijai gauti.

8. Pretendentus premijai gauti turi teisę siūlyti fiziniai ir Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka įregistruoti juridiniai asmenys (toliau – pareiškėjai).

9. Siūlant pretendentus, Komisijai pateikiami šie dokumentai:

1) dviejų pretendentų siūlančių pareiškėjų rekomendacijos;

2) pretendento veiklos ginant žmogaus teises, plėtojant demokratiją ar skatinant tarpvalstybinį bendradarbiavimą kovojant už Rytų ir Vidurio Europos tautų laisvą apsisprendimą ir suverenitetą aprašymas;

3) papildomai galima pateikti ir kitą medžiagą, atskleidžiančią pretendento darbų reikšmę ir išskirtinumą.

10. Premija Seimo nutarimu paskiriama iki lapkričio 23 dienos. Šis terminas netaikomas, kai Laisvės premija skiriama šio straipsnio 7 dalyje nustatyta tvarka, tačiau šiuo atveju Seimas Laisvės premiją nutarimu turi paskirti ne vėliau kaip iki gruodžio 23 dienos.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-2431](#), 2023-12-19, paskelbta TAR 2023-12-28, i. k. 2023-25652

11. Premija kiekvienais metais įteikiama Laisvės gynėjų dieną (sausio 13-ąją).

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-124](#), 2016-12-15, paskelbta TAR 2016-12-20, i. k. 2016-29152

3 straipsnis. Laisvės premijų komisija

1. Komisijos sudėtį tvirtina Seimas Seimo Žmogaus teisių komiteto teikimu.

2. Į Komisiją po vieną atstovą deleguoja Seimo frakcijos, po 2 narius – Lietuvos Respublikos Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisija, Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarų klubas ir Lietuvos jaunimo organizacijų taryba. Komisijos pirmininkas renkamas Komisijos narių balsų dauguma.

3. Komisija savo darbe vadovaujasi Komisijos patvirtintu Komisijos darbo reglamentu.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTĖ

DALIA GRYBAUSKAITĖ

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-1404](#), 2014-12-09, paskelbta TAR 2014-12-15, i. k. 2014-19670

Lietuvos Respublikos laisvės premijos įstatymo Nr. XI-1584 2 straipsnio pakeitimo įstatymas

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-124](#), 2016-12-15, paskelbta TAR 2016-12-20, i. k. 2016-29152

Lietuvos Respublikos laisvės premijos įstatymo Nr. XI-1584 2 straipsnio pakeitimo įstatymas

3.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIV-2431](#), 2023-12-19, paskelbta TAR 2023-12-28, i. k. 2023-25652

Lietuvos Respublikos laisvės premijos įstatymo Nr. XI-1584 2 straipsnio pakeitimo įstatymas